

Παναγυρικός για την 28η Οκτωβρίου

Θα παραθέσω ορισμένα γεγονότα που άλλα είναι γνωστά και άλλα λιγότερο γνωστά αναφορικά με την Επέτειο που σήμερα τιμάμε. Μετά θα προσπαθήσω να υποστηρίξω γιατί αυτή η ημερομηνία της εισόδου της χώρας μας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την επάνοδο των Δωδεκανήσων στην μητέρα τους, την Ελλάδα μας και επομένως θα έπρεπε οι δύο αυτοί επέτειοι να συνεορτάζονται.

Η Επέτειος του εορτασμού στις 28 Οκτωβρίου, γιορτάζεται κάθε χρόνο, σε όποια γωνία της υφηλίου υπάρχει ελληνικό στοιχείο. Αυτή η επέτειος γιορτάστηκε για πρώτη φορά στα χρόνια της Κατοχής. Στο κτήριο και στον προαύλιο χώρο του Πανεπιστήμιου Αθηνών έγινε ο πρώτος εορτασμός στις 28 Οκτωβρίου 1941. Έγιναν τότε ομιλίες από τους φοιτητές και μίλησε για την επέτειο ο καθηγητής Κωνσταντίνος Τσάτσος, πολλά χρόνια μετά Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος αρνήθηκε να κάνει μάθημα την ημέρα της Επετείου με αποτέλεσμα να απολυθεί από το Πανεπιστήμιο. Στις 28 Οκτωβρίου 1942, έγινε ο εορτασμός στην Πλατεία Συντάγματος, με πρωτοβουλία των οργανώσεων Ε.Π.Ω.Ν και Π.Α.Ι.Α.Ν, εκδηλώσεις και διαδηλώσεις εκείνη την ημέρα έγιναν και σε άλλες πόλεις. Το 1943, σύμφωνα με τον Ηλία Βενέζη, η Επέτειος γιορτάστηκε στο κτήριο της Εθνικής Τράπεζας στην πλατεία Κοτζιά (ο Βενέζης ήταν τότε υπάλληλος της τράπεζας). Εκεί όμως οι Γερμανοί, οι οποίοι πλέον είχαν αναλάβει την αστυνόμευση της Αθήνας υποχρέωσαν όσους συμμετείχαν να σταθούν με τα χέρια ψηλά μέχρι το βράδυ ενώ έστειλαν περίπου 20 άτομα σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Κάποια από αυτά ποτέ δεν επέστρεψαν. Επισήμως, η Επέτειος για πρώτη φορά γιορτάστηκε στις 28 Οκτωβρίου 1944, στην ελεύθερη πια Αθήνα, με παρέλαση μπροστά από τον Πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου.

Θα πρέπει να μας προβληματίσει ότι η Ελλάδα, παγκοσμίως είναι η μοναδική χώρα που γιορτάζει την είσοδό της σε πόλεμο και όχι την έξοδό της από αυτόν. Το γεγονός αυτό επιδέχεται δύο εξηγήσεις: η μία υποστηρίζει ότι δεν γιορτάζεται ως Εθνική Επέτειος το τέλος του πολέμου, η απελευθέρωση της χώρας, διότι δυστυχώς με το που απελευθερωθήκαμε άρχισε η διχόνοια, η διαμάχη των πολιτικών συστημάτων με τα γνωστά σε όλους μας οδυνηρά αποτελέσματα του Εμφυλίου Πολέμου.

Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός, γεμάτος οργή γράφει στη «Γυναίκα της Ζάκυθος»: «Είδες να μαδάνε την κότα και ο αέρας να συνεπαίρνει τα πούπουλα; Έτσι πάει το έθνος μας.» Ο ποιητής μας βέβαια αναφέρεται στο 1821, αλλά μήπως το ίδιο δεν συνέβη και το 1944; Ένας άλλος συγγραφέας σύγχρονος αυτός, ο Χρήστος Χωμενίδης, σχολιάζοντας μία φωτογραφία της γνωστής φωτογράφου Βούλας Παπαϊωάννου, όπου φαίνεται πλανόδιος πωλητής με σημαίες και μαριονέτες του Μουσολίνι, να προσπαθεί να πουλήσει σε ένα παιδάκι, που συνοδευόταν από τον πάτερα του, γράφει τον παρακάτω διάλογο:

- Αγόρι: «Θα μου πάρεις τον Μουσολίνι μπαμπά;»
- Πατέρας: «Να σου τον πάρω.»
- Μικροπωλητής χαρούμενος τυλίγει τη μαριονέτα σε εφημερίδα: «Άντε πατριώτες και με τη νίκη.»
- Αγόρι στον πάτερα ψιθυριστά: «Και αφού νικήσουμε τι θα κάνουμε;»

Πόσο είναι αληθινό και πόσο θυμίζει τον Καβάφη που αναρωτιόταν: «Τι θα κάνουμε τώρα που φύγαν οι βάρβαροι; Ήταν και αυτή μία κάποια λύση».

Η άλλη άποψη υποστηρίζει ότι γιορτάζουμε την είσοδο στον πόλεμο, για να επισημάνουμε για μία ακόμη φορά πόσο ο Έλληνας, ενώνεται ομόψυχα, συσπειρώνεται πάντοτε προ του κίνδυνου, δεν δέχεται να του αμφισβητήσει κανένας κάτι που είναι δικό του, και δικά του είναι τα πατρικά εδάφη - τα άγια χώματα της πατρίδας μας.

Αυτό ακριβώς γιορτάζεται στις 28 Οκτωβρίου και αυτό καθίσταται σαφές αν ανατρέξουμε στις δημοσιογραφικές αναφορές της εποχής, οι οποίες πολύ γλαφυρά περιγράφουν τον άκρατο ενθουσιασμό του κόσμου. Τον ενθουσιασμό και το κέφι θα έλεγα των πολιτών της Ελλάδας, για να πολεμήσουν, προσέξτε να πολεμήσουν εναντίον στον κατακτητή που ζητάει κάτι δικό τους, τα εδάφη τους, την ελευθερία τους.

Σε όλα αυτά προσθέστε και τη λέξη φιλότιμο, λέξη που δεν υπάρχει μονολεκτικά, στο λεξιλόγιο καμίας από τις γνωστές γλώσσες που ομιλούνται στη γη. Φιλοπατρία, υπερηφάνεια και φιλότιμο λοιπόν είναι κατά την ταπεινή μου γνώμη τα τρία συστατικά που μας οδήγησαν τότε και που από τότε η 28η Οκτωβρίου, εορτάζεται σαν Εθνική Επέτειος.

Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940. Σας παραθέτω τι επί γραμματικά έγραφε ο Μεταξάς στο προσωπικό του ημερολόγιο: «28 Οκτωβρίου, Δευτέρα. Νύκτα στις τρεις με ξυπνοῦν, ὁ Τραυλός. Ἔρχεται ὁ Grazzi. Πόλεμος! Ζητῶ ἀμέσως Νικολοῦδη, Μαυρουδῆ. - Ἀναφέρω Βασιλέα. Καλῶ Πάλαιρετ Πρέσβη Μεγάλης Βρετανίας καὶ ζητῶ βοήθεια Ἀγγλίας. Κατεβαίνω 5 Ὑπουργικὸν Συμβούλιον...» ἔτσι τηλεγραφικὰ με ὕφος των αρχαίων Λακῶνων ὁ Μεταξάς γράφει τὴ μεγάλη νύκτα που ξεκίνησε ὁ πόλεμος για τὴν Ελλάδα με λίγες λέξεις ἄλλα ουσιαστικὲς δίνει τὴ διάσταση του γεγονότος χωρίς γαρνιτούρες και εξωραϊσμούς.

Μερικά χρόνια αργότερα, το 1945, ὁ Εμμανουέλε Γκράτσι ἔγραψε ἕνα πολὺ ενδιαφέρον βιβλίο με τίτλο «Il principio della fine: l'impresa di Grecia», στο οποίο κάνει αναφορά στις διπλωματικές σχέσεις Ελλάδας και Ιταλίας ἐκείνη τὴν ἐποχὴ και βεβαίως περιγράφει τις δραματικές στιγμές του «ΟΧΙ». Το βιβλίο αυτό κυκλοφόρησε στα ελληνικά ἀπὸ το βιβλιοπωλεῖο τῆς «Εστίας» σε μετάφραση του Χρυσῶ Γκίκα με τίτλο «Ἡ ἀρχὴ του τέλους: ἡ ἐπιχείρηση κατὰ τῆς Ελλάδος». Θα ἦταν καλὸ να το διαβάσουν τα Ἑλληνοπούλα, ἔτσι για να μάθουν κάπως καλύτερα τὴν ἱστορία τῆς χώρας που τους γέννησε, ὅπως τον ἔζησε ἕνας ἐχθρός. Γράφει ὁ Γκράτσι στο βιβλίο του: «Ὁ Μεταξάς φορούσε μία μάλλινη ρόμπα, ἀπὸ το γιακά τῆς ὁποίας φαινόταν ἕνα μετριότατο βαμβακερὸ νηκτικό. Μου ἔσφιξε τὸ χέρι και με ἔβαλε να καθίσω σε ἕνα μικρὸ φτωχικὸ σαλόνι του σπιτιού. Μόλις καθίσαμε και ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦταν λίγα λεπτά μετὰ τις 3, του εἶπα ἀμέσως ὅτι ἡ κυβέρνηση μου εἶχε ἀναθέσει να του παραδώσω προσωπικά ἕνα κείμενο, που δεν ἦτο τίποτε ἄλλο, πέρα το τελεσίγραφον τῆς Ιταλίας προς τὴν Ελλάδα, με το ὁποῖον ἡ ἰταλικὴ κυβέρνηση ἀπαιτοῦσε τὴν ἐλεύθερη διέλευση των στρατευμάτων τῆς στον ἐλληνικὸ χῶρο ἀπὸ τις 6 πμ τῆς 28/10/1940. Ὁ Μεταξάς ἄρχισε να το διαβάζει. Μέσα ἀπὸ τα γυαλιά του, ἔβλεπα τα μάτια να βουρκώνουν. Ὅταν τελείωσε τὴν ἀνάγνωση με κοίταξε κατὰ πρόσωπο, και με φωνὴ ἀυξημένη ἄλλα σταθερὴ μου εἶπε «*Alors c'est la guerre (Λοιπὸν ἔχουμε πόλεμο)*». «*Pas nécessaire, mon excellence (Ὁχι ἀπαραίτητα, ἐξοχότατε)*» του ἀπάντησε ὁ Γκράτσι. «*Non, c'est nécessaire (Ὁχι, εἶναι ἀπαραίτητο)*», του ἀπάντησε ἐκεῖνος. Και συνεχίζει ὁ Γκράτσι: «Με συνόδευσε στην ἐξοδο υπηρεσίας ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχα μπει και ὅταν ἤμασταν στο κατώφλι μου εἶπε: «*Vous êtes les plus fort (Εἶσθε οἱ πιο ἰσχυροί)*». Με τὴν σειρά μου δεν ἤξερα τι να ἀπαντήσω στα λόγια αυτά και στην βαθιὰ λύπη που τα δονούσε. Νομίζω δεν ὑπάρχει ἄνθρωπος στον κόσμο,

ο οποίος μία τουλάχιστον φορά στη ζωή του, να μην αισθάνθηκε απέχθεια για το επάγγελμά του. Αν στη μακρά σταδιοδρομία μου στην υπηρεσία του κράτους υπήρξε ποτέ μία στιγμή κατά την οποία εμίσησα το δικό μου επάγγελμα, μία στιγμή κατά την οποία το καθήκον του αξιώματός μου μου φάνηκε σταυρός, όχι μόνο θλιβερός αλλά και ταπεινωτικός, η στιγμή αυτή ήταν όταν άκουσα τα αποκαρδιωμένα λόγια που πρόφερε ο Πρεσβύτες, εκείνος που είχε καταναλώσει ολόκληρη τη ζωή του αγωνιζόμενος και υποφέροντας για την χώρα του και που και κατά την υπέρτατη εκείνη στιγμή προτιμούσε να διαλέξει για την πατρίδα του το δρόμο της θυσίας και όχι το δρόμο της ατιμώσεως. Υποκλίθηκα μπροστά του με τον βαθύτερο σεβασμό και βγήκα από το σπίτι του.». Θεωρώ ότι οι τελευταίες φράσεις του Γκράτσι απευθύνονται σε ολόκληρο το ελληνικό έθνος. Το έθνος που σύσσωμο, ενωμένο, χωρίς ιδεοληψίες και προκαταλήψεις, χωρίς διαχωρισμούς σε κομματικά χρώματα κόκκινο, πράσινο, μπλε ή οτιδήποτε άλλο, απήντησε στον εισβολέα βροντοφωνάζοντας «ΟΧΙ» δια στόματος Ιωάννη Μεταξά.

Ο μεγάλος μας ιστορικός Θουκυδίδης είχε πει: «Οι πολίτες δεν έχουν την ευθύνη των γεγονότων· την ευθύνη την φέρουν οι ηγέτες». Θα σας θυμίσω ότι την εποχή του Θουκυδίδη όλοι δεν ήταν πολίτες, καθότι η ιδιότητα του πολίτη ήταν τιμητική και θα μου επιτρέψετε να πω επιλεκτική. Ο ιστορικός ήθελε να πει ότι ο ηγέτης οφείλει να διαμορφώνει κατά τέτοιο τρόπο την κοινή γνώμη, ώστε τελικά αυτή να του επιβάλει να πει και να πράξει αυτά τα οποία ο ίδιος αρχικά ήθελε.

Ο Μεταξάς λοιπόν, είχε από το 1936 περάσει στον λαό την πεποίθηση ότι αν και εφόσον ξεσπάσει ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος η θέση της Ελλάδας δεν μπορεί παρά να είναι στο πλευρό της Αγγλίας. 30 Οκτωβρίου 1940. Ο Μεταξάς στην περίφημη ομιλία του 2 μέρες μετά την κήρυξη του πολέμου - ομιλία προς τους ιδιοκτήτες και αρχισυντάκτες του Ημερήσιου Τύπου, η οποία έγινε εις στον ξενοδοχείο της Μεγάλης Βρετανίας είπε: «κύριοι έχω λογοκρισίαν και ήμπορῶ νὰ σᾶς ὑποχρεώσω νὰ γράφετε μόνον ὅτι θέλω. Αὐτὴν τὴν ὥρα ὅμως δὲν θέλω μόνον τὴν πένα σας, θέλω καὶ τὴν ψυχὴ σας. Γι' αὐτό σας ἐκκάλεσα σήμερα γιὰ νὰ σᾶς μιλήσω μὲ χαρτιὰ ἀνοικτὰ. Θὰ σᾶς εἰπῶ τὰ πάντα. Θὰ σᾶς εἰπῶ ἀκόμη καὶ τὰ μεγάλα μου πολιτικά μυστικά. Θέλω νὰ ξέρετε καὶ ἐσεῖς ὅλα τὰ σχετικά μὲ τὴν ἐθνικὴ μας περιπέτεια, ὥστε νὰ γράφετε ὅχι συμμορφούμενοι πρὸς τὶς ὁδηγίες μου, ἄλλα ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν προσωπικὴ σας πίστη καὶ γνώση τῶν πραγμάτων».

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του λέει: «Θὰ ἔπρεπε διὰ νὰ ἀποφύγουμε τὸν πόλεμο νὰ γίνουμε ἐθελονταὶ δοῦλοι καὶ νὰ πληρώσουμε αὐτὴν τὴν τιμὴ μὲ τὸ ἄπλωμα τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀκρωτηριασμό ἀπὸ τὴν Ἰταλία καὶ τοῦ ἀριστεροῦ πρὸς ἀκρωτηριασμό ἀπὸ τὴν Βουλγαρία. Φυσικὰ δὲν ἦτο δύσκολο νὰ προβλέψει κάνεις ὅτι εἰς μία τοιαύτην περίπτωσιν οἱ Ἄγγλοι θὰ ἔκοβαν καὶ αὐτοὶ τὰ πόδια τῆς Ἑλλάδος.» και συνεχίζοντας λέει «Ἡ Ἑλλὰς δὲν πολέμα διὰ τὴν νίκη, πολέμα διὰ τὴν δόξα καὶ τὴν τιμὴ τῆς, ἔχει ὑποχρέωση πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῆς νὰ μείνει ἄξια τῆς ἱστορίας.» και ο Μεταξάς τελειώνει αυτήν την εκ βαθέων εξομολόγηση λέγοντας: «Θέλω ἀκόμη νὰ σᾶς εἰπῶ κάτι. Ξέρω μὲ βεβαιότητα ὅτι ἀπὸ αὐτὴ τὴν φοβερὰν αὐτὴν δοκιμασίαν ἡ Ἑλλὰς θὰ ὑποφέρει. Ξέρω ὅμως μὲ βεβαιότητα ὅτι τελικὸς θὰ ἐξέλθει ὄχι μόνον ἔνδοξος ἄλλα καὶ μεγαλύτερη. Θὰ προσέξατε τὸ τηλεγράφημα τοῦ κοῦ Τσόρτσιλ, τὸ ὁποῖο δημοσιεύθη σήμερα εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἀνακοινωθὲν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν. Λοιπὸν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τοῦτο: ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ δὲν βλέπουν γραπτὴν τὴν ἐπιβεβαίωσιν ἄγραφου συμφωνίας διὰ τὰ Δωδεκάνησα δὲν ξέρουν νὰ διαβάζουν μέσα ἀπὸ τὶς γραμμές. Καὶ κάτι ἄλλο τὰ Δωδεκάνησα προδικάζουν...» για την ιστορία το τηλεγράφημα του Τσόρτσιλ είναι αυτό που κατέληγε με τη φράση «μαζί θα μοιραστούμε τη νίκη».

Η ομιλία αυτή, η οποία θα μπορούσε κανείς να πει ότι αποτελεί μία εκ βάσεων (de profundis) εξομολόγηση, συμπυκνώνει την εξωτερική πολιτική του Μεταξά, όπως άρχισε να διαμορφώνεται ήδη από την 4η Αυγούστου του 1936. Η δικτατορία δεν ήταν του γερμανοτραφούς και γερμανόφιλου αξιωματικού του 1916, αλλά του βασιλόφρονος πολιτικού και του βασιλιά Γεωργίου του Β΄. Χωρίς τον τελευταίο η

διδασκαλία δεν στεκόταν. Ο Μεταξάς αποδέχθηκε πλήρως την εξωτερική πολιτική του Γεωργίου, σταθερά προσανατολισμένη στην Αγγλία και τα συμφέροντα της. Ο Γεώργιος και ο Μεταξάς είχαν πλήρως προσχωρήσει στο δόγμα του Ελευθέριου Βενιζέλου, ότι η Ελλάδα οφείλει να συμπλέει με τα ισχυρά ρεύματα συμφερόντων που διασχίζουν την Ανατολική Μεσόγειο και κυρίως το Αιγαίο. Η Αγγλία μπήκε στον πόλεμο τον Σεπτέμβριο του 1939 μαζί με τη Γαλλία, αλλά πολύ σύντομα έμεινε μόνη της. Το φθινόπωρο του 1940 στηριζόταν στις βάσεις που είχε στη Βόρειο Αφρική, με μόνο «προγεφύρωμα» στην Ηπειρωτική Ευρώπη, την Ελλάδα και τη Γιουγκοσλαβία με το εξαιρετικά ασταθές πολιτικό καθεστώς. Σημειωτέον ότι η Ελλάδα και κυρίως η Κρήτη ήταν η πλησιέστερη Ευρωπαϊκή όαση προς την Αίγυπτο και τον «Δρόμο του Σουέζ», την κύρια βάση των αγγλικών στρατιωτικών δυνάμεων. Επιπλέον, δεν είχε κανένα μέτωπο ανοικτό στην ξηρά, είχε μέτωπα μόνο στη θάλασσα και τον αέρα.

Ο Μεταξάς με αυτά τα δεδομένα και με ισχυρό γεωπολιτικό ένστικτο (διαφαίνεται στην ομιλία) θα πρέπει από το καλοκαίρι του 1936, και οπωσδήποτε μετά τον τορπιλισμό της «Έλλης», να θεωρούσε αναπότρεπτη την εμπλοκή της Ελλάδας στον πόλεμο μόνο στο πλευρό της Αγγλίας. Επανερχόμενος στην ομιλία προς τους δημοσιογράφους θα επισημάνω ότι στο τέλος της ομιλίας του «*τὰ Δωδεκάνησα προδικάζουν...*» ο Μεταξάς μόνος του έβαλε «τελίτσες», δηλαδή σαν να έλεγε ότι υπάρχει συνέχεια και σκεφτείτε και εσείς τι σημαίνουν τα λόγια μου. Θα σας πληροφορήσω ότι πουθενά αλλού τα κείμενα του Μεταξά δεν τελειώνουν κατά αυτόν τον τρόπο, δηλαδή έπεται συνέχεια. Αυτό ακριβώς επιβεβαιώνει το ότι από τότε έβλεπε την επιστροφή των νήσων της Δωδεκανήσου στην Ελλάδα. Γεγονός που έγινε μετά τον πόλεμο.

27 Ιουνίου 1946 συνέρχεται στο Παρίσι το Συμβούλιο των Υπουργών Εξωτερικών των τεσσάρων Δυνάμεων και αποφασίζεται να περιέλθουν τα Δωδεκάνησα στην Ελλάδα. 18 Φεβρουαρίου 1947 υπογράφεται στο Παρίσι η Συνθήκη Ειρήνης μεταξύ των συνασπισμένων δυνάμεων (και Ελλάδος) με την Ιταλία, η οποία συνθήκη εκχωρεί πλήρως την κυριαρχία των Δωδεκανήσων και των παρακείμενων στην Ελλάδα. 31 Μαρτίου 1947 η Βρετανική Διοίκηση Συμμετοχικών Δυνάμεων κατοχής Δωδεκανήσων υπό τον Ταξίαρχο Πάρκερ παραδίδει την στρατιωτική διοίκηση στον Αντιναύαρχο Περικλή Ιωαννίδη και έτσι αρχίζει η μεταβατική περίοδος της ελληνικής στρατιωτικής διοίκησης Δωδεκανήσου.

Ο νόμος υπ' αριθμόν 518 της 4ης αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων στις 3 Σεπτεμβρίου 1948 ορίζει σαφώς: «Αί νήσοι τῆς Δωδεκανήσου... Ρόδος, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Ἄστυπάλαια, Νίσυρος, Πάτμος, Χάλκη, Κάσσος, Σύμη, Κῶς, Λέρος, Τῆλος, Καστελόριζο ὡς καὶ αἱ παρακείμεναι νησίδες προσαρτῶνται ὀριστικὰ εἰς τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1947.» επομένως *de jure* (δια νόμου) αποφασίζεται ότι από τις 28 Οκτωβρίου 1947 τα Δωδεκάνησα γίνονται ελληνικά. Βλέπουμε ότι η Βουλή των Ελλήνων, ως ο υπέρτατος νομοθέτης, με τον νόμο ορίζει συμβολικά την 28η Οκτωβρίου, ακριβώς διότι το πνεύμα του νομοθέτη είναι να συνδέσει το «ΟΧΙ» και το έπος του ελληνικού στρατού, το έπος του '40 που ανάγκασε τον Τσόρτσιλ να πει ότι: «*δεν πολεμάνε οι Έλληνες σαν ήρωες, αλλά οι ήρωες σαν Έλληνες*», με την ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων.

Τελικά βέβαια η ενσωμάτωση γιορτάζεται στις 7 Μαρτίου, μία ημερομηνία που μοναδική της ιστορική σύνδεση έχει την άφιξη του βασιλέως Παύλου στα Δωδεκάνησα για τον εορτασμό. Το 1955 η Δωδεκάνησος ανακηρύσσεται σε νομό του ελληνικού κράτους με πρωτεύουσα τη Ρόδο. Κατά την ταπεινή μου γνώμη θα έπρεπε να συνεορτάζομεν την Εθνική μας Επέτειο με την ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου, η οποία άλλωστε υπήρξε ιστορικά η συνέχεια του Αλβανικού έπους του 1940.

Το έπος του 1940, που είναι ο τελευταίος μεγάλος «λόγος» του ελληνισμού, ο πιο κοντινός σε εμάς, ο οποίος θα μπορούσε να εμπνέει, να κινητοποιεί και να συνέχει ένα λαό σε συνθήκες, όπως οι σημερινές και να τον οδηγήσει σε μία νέα απαραίτητη για την επιβίωση του συλλογικότητα.

Όπως έλεγε ο Νίτσε αυτό είναι η «μνημειακή» ιστορία, που εμπνυχώνει και δημιουργεί την πεποίθηση ότι το μεγαλειώδες που υπήρξε κάποτε σε ένα τόπο θα είναι άλλη μία φορά δυνατό. Και αυτό θα επιτρέψει να υπερβούμε την αδυναμία, την αμφιβολία και την αδράνεια. Να τα υπερβούμε όλα αυτά σήμερα που στεκόμαστε σχεδόν αδύναμοι απέναντι στις δυνάμεις της κοσμικής αταξίας και ιδιαίτερα απέναντι στην απληστία των διαβόητων αγορών.

Σήμερα λοιπόν μπορούμε να αντλήσουμε ελπίδα από το παράδειγμα της γενιάς του 1940, της γενιάς που δεν είναι μόνον έπος και ηρωισμός αλλά και στοχαστική ελεγεία και βιωμένη φιλοσοφία. Πρέπει εμείς οι νεότεροι, ελεύθεροι από το ζυγό της βιοτικής ανάγκης, να πάψουμε να ταυτίζουμε τις αξίες με τις ανθρώπινες επιθυμίες μας και με την καλοπέραση. Τις τελευταίες δεκαετίες στον τόπο μας, κυριάρχησε η λαχτάρα του να περνάμε καλά, γι' αυτό λοιπόν πρέπει να μας σφυρηλατήσουν οι ιδέες και τα έργα των μεγάλων πρωταγωνιστών του '40, ανθρώπων ενωμένων από όλες τις τάξεις και ανθρώπων ασυμβίβαστων ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο.

Με αυτό το ιστορικό μάθημα που μας δίδαξε η γένια του '40 θα πρέπει τις επιθυμίες μας να τις ρυθμίζουν οι αξίες της ατομικής και της συλλογικής εθνικής αξιοπρέπειας. Σήμερα δυστυχώς ζούμε παγκοσμίως στην εποχή της αδεξιοκρατίας. Αδεξιοκρατία είναι μία καινούργια λέξη, η οποία έχει καταχωρηθεί ήδη στα γαλλικά λεξικά υπό τον τίτλο «inaptocratie». Επειδή η λέξη αυτή είναι νέα στο λεξιλόγιο μας θα μου επιτρέψετε να σας αναφέρω σχετικά ότι το μέλος της γαλλικής ακαδημίας Ζαν ντ' Ορμεσόν συγγραφέας, φιλόσοφος, δημοσιογράφος, ηθοποιός, και γλωσσολόγος της συγκεκριμένης λέξης έδωσε τον ακριβή ορισμό της λέξης: «σύστημα διακυβέρνησης, όπου οι λιγότερο ικανοί να ηγηθούν, εκλέγονται από τους λιγότερο ικανούς να παράγουν και στο οποίο σύστημα τα λιγότερο ικανά μέλη της κοινωνίας επιβιώνουν, πετυχαίνουν και επιβραβεύονται με αγαθά και υπηρεσίες που πληρώνονται από τον κατασχεθέντα πλούτο ενός ολοένα και συρρικνωμένου αριθμού παραγωγικών ατόμων.».

Εδώ ακριβώς κατά την ταπεινή μου γνώμη, είναι και ένας από τους ρόλους τον οποίο καλείται να παίζει ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, το σπίτι του πνεύματος, των τεχνών και των γραμμάτων. Αναπολώντας τις ημέρες του 1940, πρέπει να γίνουμε πρωτεργάτες, ώστε να βγούμε από την παγκοσμίως κρατούσα αδεξιοκρατία.

Ο ελληνικός λαός χρειάζεται εμπνευσμένη ηγεσία, ηγέτες «Θουκιδίδιους» και όχι «Μακιαβελικούς» ηγεμόνες. Ηγεσία που να τον καθοδηγεί και να του δίνει όραμα και τότε ομονοούντες και συμφιλιωμένοι, πρώτα με τον εαυτό μας και μετά με τους άλλους, όλοι μαζί ενωμένοι να βάλουμε πίσω τις όποιες διαφορές μας, δίχως χρώματα «οπαδιλίκια», ιδεοληψίες και προκαταλήψεις και τότε μόνο θα φύγουμε από τη

σημερινή μιζέρια και με ένα άλμα προς τα εμπρός θα παίζουμε τον ρολό που το έθνος μας είναι ταγμένο διαχρονικά να παίζει. Το φως της ελπίδας υπάρχει και είναι μπροστά μας· σε εμάς εναπόκειται να το ακολουθήσουμε και να το κάνουμε πράξη λέει ο ποιητής: *«Η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει μονό για λίγο καιρό ξαποσταίνει και ξανά προς τη δόξα τραβά.»*. Για να κάνουμε λοιπόν πράξη την πίστη, που εκφράζει ο ποιητής, πρέπει άμεσα να κινητοποιηθούμε.

Καλούμεθα όλοι μαζί να προβληματιστούμε και ενεργοποιώντας τις αρετές του λαού μας να αφήσουμε κληρονομιά στη σημερινή νεολαία την βεβαιότητα της ανόρθωσης του έθνους μας στη θέση που του αρμόζει, στη θέση που διαχρονικά της ανήκει, δηλαδή να ηγείται της πολυπολιτισμικότητας όλων των λαών.

Φωκάς Γεράσιμος

Γενικός Γραμματέας του Φ. Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ